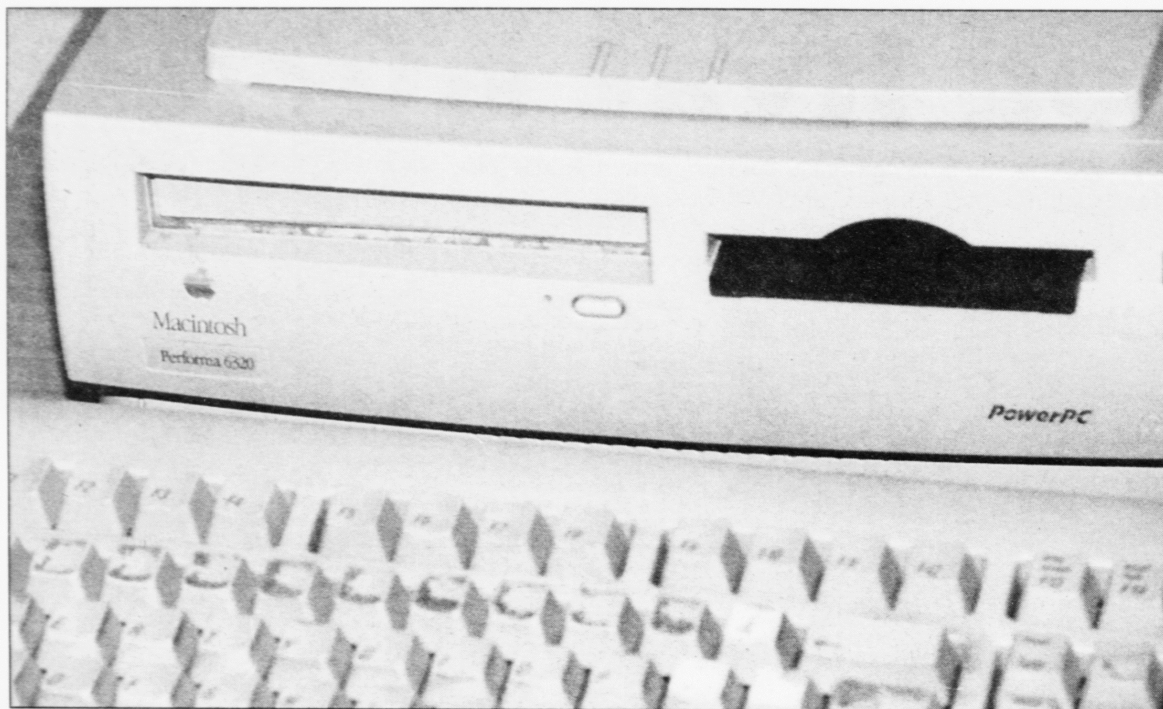

Floguspælarin á teldum, elvir nú tónleikaútteigum og forritum til hövudbrýggj

Vit taka það vit hava hug til

Náprít, ella piratkopiir, verða alsamt meira vanlig innan bæði tónleik og teldur. Vit hava roynt at hugt eitt sindur nærri eftir hesum trupulleika

Jákup Mørk

Síðani floguspælarin kom á marknaðin fyrri góðum 10 árum síðani, er hetta tól vordíð alsamt meira vanlig runt um í ymsu húsarhaldinum. At byrja við varð hetta einans í sambandi við tónleik, men skjótt varð komið eftir, at hetta varð eisini hent at hava koblað til eina teldu, tí við stóra dátukapacitetinum, sum ein floga hevur, bar til at goyma stór forrit og spól á einari flogu, istaðin fyrri at skula nýta fleiri diskur. Teir, sum geva út flogur, fegnaðust eisini at byrja við, tí ikki bar til hjá vanligum fólki at taka upp á flogurnar, og á henda hátt gjordist meira vanlig, at fólk keyptu sínar egnu flogur, istaðin fyrri at kopiera bond og annað, sum vanlig varð fyrr. Sum altíð tá talan er um tokni, so henda framstig dag um dag, og nú vit skriva 1999 er eingin sum helst trupulleiki at taka upp á, ella brenna eina flogu. Einasta, sum krevst, er ein eingangsiløga á einar tvey-til trýtúsund krónur, umframt brennbarar flogur, sum kunnu keypast fyrri einar 15-20 kr.

Er ein trupulleiki

Hetta hevur nú eisini viðført,

at tónleikaútteigar og framleiðarar av telduforritum rópa varskóð. Ólóglig avrit av øllum teirra vörum slóðast runt í teimum flestu húsarhaldinum, og hetta ger sjálvsagt, at framleiðarar og seljarar av vörnum missa pengar í hópatali.

Orsøkirnar til hetta kunnu vera so mangar. Hinvegin er tann, sum vit aloftast hoyra, at það er alt ov dýrt at keypa originalar útgávur av øllum hesum. Hvi skalt tú nýta 150 kr. til at keypa eina flogu, tá tú kanst fáa fatur á einum avriti av floguni fyrri 20 kr. Harumframt hevur bíligari útgávan tann fyrirminin, at tey lögini, ið tær ikki dámar, ikki nýtast at vera á floguni.

Sama er galdandi við telduforritum og spolum. Spólina kosta kanska einar 300 - 400 kr. fyrri hvørt, ímeðan forritini kanska kosta einar 10 ferðir so nógv.

Tískil kundi ein kanska freistast til at spurt, um það ikki er høgi prísurin, sum er orsøkin til, at ólóglig margfaldan fer fram. Hinvegin kundi ein eisini spurt, um það ikki er tað óvugta, sum ger seg galdandi, nevnliga at ólógliga margfaldanin er orsøk til høgu prísirnar. Høvdu flogurnar ikki verið bíligari, um upplagið var størri?

Merkja lítið og einki

Vit hava tosað við umboð frá Farodane í Tórshavn, og spurt, um tey merkja nakað til henda trupulleika hjá teimum. Tey siga, at sum so merkja tey ikki tað stóra til tað.

Nakað merkist tó sjálvandi, og er tað serliga tá ung fólk eru og keypa sær teldu. Hesi biðja aloftast um at sleppa undan at gjalda fyrri forrit (tekstviðgerð o.a.), sum liggja á telduni, tí tey siga seg hava hesi heima. Ofta er her talan um forrit, sum kosta fitt av peningi at keypa, og er tískil væl hugsandi, at fleiri av teimum, sum hava hesi forrit heima, ikki hava keypt upprunaligu vørurnar, men istaðin gera nýtslu av nápviritum.

Ógjøriligt at gera nakað við

Steintór Rasmussen, sum rekur Pegasus Studio í Klaksvík, sigur, at hóast hann tey sjálvandi eru varug við henda trupulleika, so er ógvuliga torført, fyrri ikki at siga ógjøriligt, at gera nakað sum helst

við hetta.

Serliga er hugsandi, at hetta rakar tær útgávur, sum kanska hava ein lutfalsliga smalan málbolk, t.d. tónleikur ætlaður teimum ungu.

Eitt er, at tey ungu ikki hava eins nógvan pening um hendi, sum tey meira til-

komnu, og harumframt eru tað eisini aloftast ungdómar, sum fáast við at rógva út á alnótina. Her kunnu tey so hyggja inn á ymsar heimasíður, og á tann hátt fáa fatur á teimum MP3-fílunum, sum eru.

Ein loysn kundi kanska verið

»Vit vita at trupulleikin er har, men vit fáa onki gjørt«. Steintór Rasmussen

